עד דלא ידע

לך כנוס את כל היהודים (אסתר ד' ט"ז): אמר רבא מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

בימי הפורים האלה, בשעות קשות הללו שיסורים מקיפים וממלאים את כלל ישראל הגוי כולו צרות רבות מבחוץ, ויותר גדולה היא הצרה מפני הצרות הפנימיות שלנו, מפני שנשבת שלום הבית אצלנו, שלום בית ישראל. — נזכר נא את הימים הללו ומאורעותיהם כמו שהם כתובים לפנינו במגילת אסחר, אשר ברוח הקודש נאמרה. ורוח הקודש עומד הוא ממעל לכל חליפות העתים ומלמעלה שלכל שינויי התכסיסים של הדורות. והאמרה הנצחית של "לך כנוס את כל היהודים" היא מוכרחת להחיות אותנו עוד הפעם, ולרוממנו מכל שפלותינו.

אמנם כל האומר ששקר בדה המן הרשע באמרו "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד" אינו אלא טועה. באמת מפוזר ומפורד הוא העם האחד, אבל בכל זה עם אחד הוא.

אבל דוקא על ידי מזעזעינו אלה נבא לחוש שיש לנו נפש כללית בלתי ידועה, נפש אומתית גדולה אשר אנחנו הסחנו את דעתנו ממנה, והיא מלאה עצמה ויש בה כח להעמידנו על רגלינו, לחדש את חיינו כימי עולם ולעמוד גם כן נגד כל מיני העמלקים החפצים כל כך לזנב את נחשלינו 3.

והיהדות הטמירה הבלתי נודעת גם לנו לעצמנו, זאת הנשמה הגדולה של האומה הגדולה הנושאת את סבל העולם ואת אור העולם בתוכה, היא תודע לנו בימים הגדולים הללו, ומהמקום הבלתי ידוע שבנפש האומה, תבא לנו הברכה של "לך כנוס את כל היהודים" ואנו צריכים להוקיר מאד בימי הפורים הללו עד ימי הפורים הבאים עלינו לטובה לדורות את האוצר הגדול והטמיר הזה ששם מונח הוא אשרינו ועושר חיינו, וסגולת עם אחד שלנו תנצח את כל הצד של המפוזר והמפורד שלנו.

וכבימי מור וחדס יאמר גם היום ישנו עם אחד מאוגד וגבוש עומד בחסנו, לבנות את כל הריסותיו מאוצרו הפנימי הסמוי מן העין אשר בו גנוזה היא הברכה של "לך כנוס את כל היהודים". ונאמר איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", ונאמר לחיים, לחיים, ולחיים טובים "ולשלום" לכל ישראל, ואמרו אמן.

Israel National News / Feb 17, 2025, Hostages in Gaza

Agam Berger, who was recently released from Hamas captivity, delivered a message to the people of Israel in which she called for maintaining unity and working for the return of the kidnapped.

She continued her speech by calling for unity, noting that the division in Israel only strengthens the enemy: "When we were there, and they (Hamas) saw our division - it made them happy. They said that when we are together, it is strength. So I ask you, despite all the differences, let's maintain unity and maintain our strength

1

3

(6

24 x ceil if (1.

וְאָנֵר רַב הַמְּנּנְא: הָרוֹאָה אוֹכְלוֹפֵי יִשְׂרָאֵל, אוֹנֵר: "בָּרוֹךְ חַכַם הָרָוִים". אוֹכְלוֹפֵי גוֹיִם אוֹנֵר: "בּוֹשְׁח אִפֶּכֶם" וגוי.

1

And Rav Hamnuna said: One who sees multitudes of Israel," six hundred thousand Jews, recites: Blessed...Who knows all secrets. One who sees multitudes of gentiles recites: "Your mother shall be sore ashamed, she that bore you shall be confounded; behold, the hindermost of the nations shall be a wilderness, a dry land, and a desert" (Jeremiah 50:12).

תָּנוֹ רַבָּנֵן: הָרוֹאָה אוֹכְלוֹפֵי יִשְּׁרָאֵל אוֹמַר: "בָּרוּךְ חֲכֵם הָרָזִים". שָׁאֵיוֹ דַּיְהָם דּוֹטָה זָה לָיָה, וְאֵיוֹ פַּרְצוֹפֵיהֶן דּוֹמֵים זָה לָוָה. בָּן זוֹמָא רָאָה אוֹכְלוֹפָא עַל גַּב מַעֲלָה בְּחַר הַבִּית, אָמֵר: "בָּרוֹךְ חֲכַם הָרְזִים", י"ברוך שברא כּל אלו לשמשני".

The Sages taught in a *Tosefta*: One who sees multitudes of Israel recites: Blessed...Who knows all secrets. Why is this? He sees a whole nation whose minds are unlike each other and whose faces are unlike each other, and He Who knows all secrets, God, knows what is in each of their hearts. The Gemara relates: Ben Zoma once saw a multitude [okhlosa]¹ of Israel while standing on a stair on the Temple Mount. He immediately recited: Blessed...Who knows all secrets and Blessed...Who created all these to serve me.

הוא הָיָה אוֹמֵר: בְּּמָה יְגִיעוֹת יָגע אֶדֶם הָראשוֹן עַד שֶׁמָצְא פַּת לֶאֲכּוֹל: חָרֵשׁ, וְזֵרְע, וְקָבֵּר, וְעִפֵּר, וְעִמֵּר, וְדָשׁ, וְזֵרָה, וּבַרַר, וְשָׁחָן, וְהִרְקִיר, וְלְשׁ, וְאֻפָּה, וְאָחַר בֶּּךְ אָכָל. וַאֲנִי מַשְׁבִּים וּמוֹצֵא בֶּל אֵלוּ מְתוּקְנִין לְבָּנִי וְבָּשָׁה יְגִיעוֹת יָגַע אֶדֶם הָרִאשוֹן עַד שָּׁפָּצְא בָּגֶּד לְלְבִּוֹשׁ, וְאֵנִי מַשְׁבִּים וּמוֹצֵא כְּל אֵלָה מְתוּקְנִים לְפָנֵי. כָּל אוּמוֹת שוֹקְדוֹת וּבָּאוֹת לְפָתַח בֵּיתִי, וַאֲנִי מַשְּׁבִּים וּמוֹצֵא כָּל אֵלוּ לְבַנֵי. Explaining his custom, he would say: How much effort did Adam the first man exert before he found bread to eat: He plowed, sowed, reaped, sheaved, threshed, winnowed in the wind, separated the grain from the chaff, ground the grain into flour, sifted, kneaded, and baked and only thereafter he ate. And I, on the other hand, wake up and find all of these prepared for me. Human society employs a division of labor, and each individual benefits from the service of the entire world. Similarly, how much effort did Adam the first man exert before he found a garment to wear? He sheared, laundered, combed, spun and wove, and only thereafter he found a garment to wear. And I, on the other hand, wake up and find all of these prepared for me. Members of all nations, merchants and craftsmen, diligently come to the entrance of my home, and I wake up and find all of these before me.

אהבה. הלכות ברכות פיי

כסף משנה

יא הרואה ת'ר אלף אדם כאחד. אם עכו"ם הם אומר בושה אמכם מאד חפרה יולדתכם הנה אחרית גוים מדבר ציה וערבה. ואם ישראל הם ובארץ ישראל אומר ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם חכם הרוים.

()

. 5 2 610 12

דְּרֵישׁ רַבִּי עֲקַיבָא אִישׁ וְאִשָּׁה זְכוּ שְׁכִינָה בִּינֵיהֵן לא זָכוּ אֵשׁ אוֹכְלְּתָּוּ

שבינה ביניהם שהרי חלק את שמו ושיכנו ביניהן יו"ד באיש וה"י באשה:

רש"י

1310 K

לא זכו אש אוכלתן שהקב"ה מסלק שמו מביניהן ונמצאו אש ואש:

2-1 61r

(3)

שהובא בילקוט (רלד) "והמים להם חומה" – מלמד שעמד סמאל ואמר: רבש"ע לא עבדו עבודה ורה ישראל במצרים ואתה עושה להם נסים !! (והיה משמיע קולו לשר של ים) נתמלא עליהם חמה וביקש לטובעם [לכן כתוב "חמה" חסר ויו], היינו דעל הנסים שעשה להם בהוציאם ממצרים לא טען, משום דהגם דהיו נשחתין כמו שעבדו עבודה זרה והפרו ברית מילה, אבל מאושרין היו במידות שלא היה בהן לשון הרע, והיו אוהבין זה את זה, יעויין מכילתא בא פרשה ה, ולכן בצבור הקב"ה עושה להם נסים. אבל במים, כשנחלסו לארבע כתות, ויש שאמרו נשוב מצרימה ז, הלשין שצריך לדון אותם כיחידים °, והן נכרתין על עבודה זרה, ואיך אתה עושה להן נסים 11

משך חכמה

מאיר שמחה כהן מדווינסק

H

שפת אמת שמות לפורים שנה תרמא

זה קבעו המצות קריאה בצבור משפחה ומשפחה כו'. שבזמן הבית היו מתאחדים ממש במקום אחד. ועתה בגלות התאספות כל מקום ומקום בכח מצות אלו. משלוח מנות ומתנות לאביונים. הכל בעבור האחדות כנ"ל. וכן אומרים בראותם יחד תכלת מרדכי בכח האחדות כנ"ל

ספר דעת חכמה ומוסר [הרה"ג ר׳ ירוחם ליוואיווץ זצ"ל]

ודו"ק.

אמרינן בגמ' (מגילה ז') דהוו מחלפי סעודתייהו להדדי וכ' רשיי:
זה אוכל עם זה בפורים של שנה זו ובשני' סועד חבירו עמו. והקשו עין
איך יצאו י"ח מצות משלוח מנות באופן זה ! וחידש בזה הב"ח "שכיון שכל
ענין משלוח מנות הוא שיהא שמח עם אוהביו ורעיו ולהשכין ביניהם אהבה
אחוה ורעות. א"כ אם יסעוד א' עם חברו ורעהו הרי הם בשמחה ובטוב לב
משתה יחד ופטורים הם מעתה מחיוב משלוח מנות". מעיקרי המצוה הוא
שישלה למי שיש לו טינא וקפידא עליו, וכן צריך שתי מנות. דבר חשוב.
בכדי שיתפיים, ובמתנות לאביונים די במנה אחת לכל אביון, דעני מתפיים
אף במנה אחת. בקצרה, שרשי מצות אלו הוא שתתרבה האהבה, דיסודו של
פורים הוא אהבה ואחוה. ובאמת נוכל להרגיש זאת בחוש שפורים משפיע שפע
של ברכה להכלל ישראל, שבתה קנאת איש מרעהו, בטלו מדנים בין אחים,
יום הפורים הוא מחק על כל זה.

Rav Yeruchom Levovitz (Hebrew: ירוחם ליוואוויץ; c. 1875 – 1936), also known by his hundreds of students simply as The Mashgiach, was a famous mashgiach ruchani and baal mussar (Jewish Ethics) at the Mir Yeshiva in Belarus.

Ray Yeruchom Levovitz

והנה נכנס ובא אחד-מיוחד מיקירי יפו, בעל-בית וסוחר אמיד ורב-פעלים, בעל-טובה ובעל צדקה, הלא הוא רבי משה-בצלאל טודרוסוביץ ז"ל" מייסד המוסד החינוכי "שערי תורה", אשר היה מראשי היוזמים להעלאת הרב מבויסק ליפו. ר' משה בצלאל גמר את סעודת-פורים בביתו, ועתה הגיע אל שולחנו של הרב אשר עליו גאוותו.

ומכיוון שר' משה-בצלאל היה מבוסם במקצת, הרשה לעצמו לפנות אל הרב בנוסה פורימי, ולבקש מהרב להגיד דברי תורה על פסוק שלכאורה לא ניתן לומר שם כלום. זכך עמד ר' משה-בצלאל וקרא: רבי, יאמר נא לגו תורה על הפסוק "ואהות לוטן תמנע"! (בראשית לו, ככ).

ידע רמ"ב שרב כוחו של הרב, ולא פחד כלל שמא יגרום חלישות-דעת כלשהי, אלא שהיה סקרן לראות מה יהיה כאן, איך יפליא הרב לעשות בפסוק כזה?

והגה זקף הרב עיניו ונעץ מבטו בקורא ואמר בחיוך רחב: ר' משה בצלאל, הלא פסוק זה כל כולו שייך לפורים, וממנו כל העניין מתחיל!

תמה רמ"ב ושאל: הא כיצד? אפוא יש כאן רמז כלשהו לפורים?

חזר הרב והשיב: הלא גמרא מפורשת היא במסכת סנהדרין (צט, ב), שבאה תמנע לידבק בבית אברהם יצחק ויעקב ולא קיבלוה, הלכה והיתה פילגש לאליפז בן עשו, אמרה מוטב תהא שפחה לאומה זר, ולא תהא גבירה לאומה אחרת. וממשיכה שם הגמרא להסביר שעל חטא שריחקוה מתחת כנפי השכינה "נפק מינה עמלק דצערינהו לישראל", שהיא היתה אמו של עמלק, סב סבו של המן האגגי צורר היהודים. ונעוצה אפוא האתחלתא של גזירת המן בזה שלא גיירו את סבתו, את אחות לוטן תמנע, והיה אחר כך החיקון של החטא הקדמון הזה, בימי מרדכי ואסתר ב"ורבים מעמי הארץ מתיהדים", שקיבלו גרים מאנשי פרס ומדי והכניסו אותם תחת כנפי השכינה.

99b3

3)

CHEILEK CHAPTER ELEVEN

SANHEDRIN

The Gemara continues with the story of Timna: בְּעָיִא לְאִינְיורִי - [Timna] sought to convert to the faith of Abraham, באָהָה אָצֶל אַבְרָחָם יִצְחָק רְוַצֶּלְב – and came to Abraham, Isaac and Jacob for that purpose, ילא קבלות – but they did not accept her as a convert. יהלנה מילנש לאליפו בן עשו – הלכה והיתה מילנש לאליפו בן עשו She thereupon went and became a concubine of Eliphaz, the son of Esau, זו השְּעה לְּחָה שִׁהָה הְּטָא שִקרָה מוֹטָב – saying in explanation. "It is better to be a maidservant to this nation x') הקא אָתְרָה לְאוּמָה אָתְרָה – than to be a princess to any other nation!"יישן איי פּאָד מינה אָרָשְרָשׁל From her issued Amalek, מַאי טִישָּר who distressed Israel so greatly. מָאי טִישָּר who distressed Israel so greatly. - For what reason was Amalek able to cause Israel so much anguish and pain? What sin did the Jews commit that caused them to suffer so greatly at the hands of Amalek and his descendants? רלא אַיבְעֵי לְהוּ לְרְחָקֵה – It was because (Abraham, Isaac and Jacobl should not have rejected [Timna]. Because the Patriarchs refused to accept her as a convert, God caused their descendants to suffer at the hands of her descendants.[11]

Yalkut HaMeiri (by Rabbi Abraham Meir Israel) suggests that the Patriarchs were aware that Timna was primarily motivated by her desire to marry into Abraham's family, However, Jewish law rejects those who wish to convert in order to marry n Jew (Yorsh Deah 268:12; see also Hagahos Yavetz).